

PSST... MATURA

PYTANIE JAWNE 62 · MATURA USTNA 2027–2028

DŻUMA · KONTEKST: LUDZIE BEZDOMNI

ZOSTAŁ, CHOĆ MÓGŁ UCIEC

Pytanie jawne 62: „Co skłania człowieka do poświęceń? Omów zagadnienie na podstawie Dżumy Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst”. Proponowany kontekst: Ludzie bezdomni Stefana Żeromskiego.

TEŻA W JEDNYM ZDANIU

Do poświęceń prowadzą obowiązek, solidarność, sprzeciw wobec śmierci i rozpoznanie własnej odpowiedzialności.

GOTOWE ZDANIA NA EGZAMIN

NA POCZĄTEK

„Dżuma” pokazuje, że do poświęceń prowadzą obowiązek, solidarność, sprzeciw wobec śmierci i rozpoznanie własnej odpowiedzialności.

NA ZAKOŃCZENIE, PO KONTEKŚCIE

Rieux, Tarrou, Rambert i Judym dowodzą, że poświęcenie musi służyć dobru innych, a nie samemu cierpieniu.

SCHEMAT ODPOWIEDZI

Rozróżnij motywy. Rieux — obowiązek wobec chorego. Tarrou — sprzeciw wobec zabijania i solidarność. Rambert — dojrzewanie do odpowiedzialności. Judym — dług społeczny. Wniosek: poświęcenie musi mieć uzasadnienie w konkretnym dobru innych ludzi. Samo cierpienie nie staje się wartością tylko dlatego, że ktoś je wybrał.

Chcesz mieć to pytanie z głowy? W książce „Psst... matura” masz wszystkie 76 pytań: tezę, gotowe zdania, plan, pułapki i trening — a w tomie 2 wzorcowe wypowiedzi. Zajrzyj: niekazmuliczyc.pl/psst/

SPRAWDŹ SIĘ

Odpowiedz najpierw sam(a) — kierunek odpowiedzi zakryj kartką.

1. Teza — Dlaczego różni bohaterowie decydują się pomagać mimo ryzyka i osobistej ceny?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Motywacje są różne: obowiązek lekarza, sprzeciw wobec zabijania, solidarność i dojrzewanie do odpowiedzialności. Poświęcenie ma sens przez dobro konkretnych ludzi, nie przez samo cierpienie.

2. Rieux, Tarrou, Rambert — Dopasuj działanie do motywacji każdego z trzech bohaterów.

KIERUNEK ODPOWIEDZI Rieux leczy mimo zmęczenia i rozłąki z chorą żoną — kieruje nim zawodowy oraz ludzki obowiązek. Tarrou organizuje ochotnicze oddziały sanitarne — sprzeciwia się zabijaniu i wybiera solidarność. Rambert porzuca możliwość ucieczki do ukochanej — uznaje cierpienie innych za swoją sprawę.

3. Cena decyzji — Co każdy z nich ryzykuje lub traci? Dlaczego brak gwarancji zwycięstwa nie unieważnia ich wysiłku?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Rieux traci czas z żoną i naraża zdrowie, Tarrou ryzykuje życie, Rambert odkłada własne szczęście. Nie mogą ocalić wszystkich, lecz ich działania realnie pomagają chorym i budują wspólnotę.

4. Kontekst Judyma — Co pcha Judyma do pomocy ubogim i jaką cenę sam wybiera?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Judym pamięta własne pochodzenie i czuje obowiązek wobec najbiedniejszych. Rozstaje się z Joasią, sądząc, że bliskość utrudni pełne poświęcenie. To jego wybór, który warto oceniać krytycznie, a nie wzór wymagany od każdego pomagającego.

5. Pytanie komisji — Czy Rieux jest bohaterem?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Sam tak o sobie nie myśli. Camus pokazuje, że bohaterstwo to po prostu uczciwe wykonywanie obowiązku.

6. Pytanie komisji — Dlaczego Rambert zostaje w Oranie?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Bo zrozumiał, że sprawa dotyczy wszystkich, a szczęście w pojedynkę byłoby wstydem.